

بیماری هاری

تدوین: دکتر امیر مهدی عرفانی

مقدمه

هاری یک بیماری عفونی حاد و کشنده ویروسی است که به دو شکل تحریکی (هاری خشمگین) یا فلجی (هاری خاموش) ظاهر می شود. این بیماری مخصوص گوشتخواران اهلی و وحشی می باشد ولی به طور تصادفی انسان و سایر حیوان های خونگرم پستان دار نیز عمدتاً از طریق حیوان گزش حیوانات هار به آن مبتلا می شوند.

اهمیت بیماری:

- میزان کشندگی بالا (صددرصد)، به طوری که پس از ظهور علائم بالینی چه در انسان و چه در حیوان، قابل درمان نبوده و بیمار محکوم به مرگ خواهد بود.

- افزایش روند موارد حیوان گزیدگی در انسان، به طوری که به ناچار سالانه مبالغ زیادی صرف خرید سرم و واکسن ضد هاری جهت درمان پیشگیرانه آسیب دیدگان می شود.

- تلفات دام و خسارت های اقتصادی ناشی از این بیماری که در دام ها ایجاد می شود.

راه های سرایت بیماری به حیوان و انسان

۱- گاز گرفتن

اصلی ترین راه انتقال بیماری، گزش توسط حیوان هار است. البته از طریق پنجه آغشته به بزاق حاوی ویروس هاری (به ویژه در گربه و گربه سانان) نیز بیماری منتقل می شود.

۲- پوست

هاری از طریق پوست سالم سرایت پذیر نیست؛ ولی از راه کوچک ترین خراش یا زخم در پوست، این بیماری منتقل می شود

۳- بافت های مخاطی

ویروس هاری از طریق مخاط آلوده نیز به انسان و حیوان منتقل می شود. بنابراین، سگ ها و گربه ها و سایر حیوانات خانگی و دست آموز به ظاهر سالم که در اواخر دوره نهفتگی بیماری هاری هستند و هنوز علائم بالینی هاری در آن ها ظاهر نشده است، از طریق لیسیدن لب، چشم و بینی کودکانی که با آن ها بازی می کنند بیماری هاری را انتقال می دهند.

۴- تنفس

انتقال هاری از طریق مخاط دستگاه تنفس، به ویژه در غارهای محل زندگی خفاش های آلوده، گزارش شده است.

۵- دستگاه گوارش

انتقال از این راه بعید است؛ ولی حیوان گوشتخوار ممکن است به ندرت از طریق خوردن لاشه حیوان مبتلا به هاری به این بیماری دچار شود. به هر حال باید از خوردن گوشت و فرآورد همای دام های مبتلا به هاری خودداری کرد. (وجود زخم در دستگاه گوارش عامل مهمی در این رابطه است).

۶- جفت

از آن جا که در یک بررسی، ویروس هاری را از جنین، رحم و تخمدان های یک حیوان ماده جدا کرده اند، انتقال هاری از طریق جفت نیز بعید نیست.

۷- وسایل آلوده

ویروس هاری بسیار حساس است و در مقابل نور و خشکی به سرعت از بین می رود ولی ممکن است از طریق وسایل آلوده منتقل می شود.

علائم بیماری در حیوان

تمام پستانداران خونگرم اهلی و وحشی به بیماری هاری حساس هستند و میزبان های مختلفی موجب گسترش وسیع هاری می گردند.

دوره نهفتگی در سگ و گربه معمولاً ۲ تا ۳ هفته و گاهی چند ماه است. در خصوص بروز علائم هاری در حیوان باید به این نکته مهم توجه داشت که در برخی موارد، **۳ تا ۱۰ روز قبل از بروز علائم بالینی در سگ و گربه، ویروس موجود در بزاق حیوان می تواند بیماری را منتقل کند.** به عبارت دیگر

اگر بزاق سگ و گربه در زمان گاز گرفتن به ویروس هاری آلوده باشد، علائم بالینی حداکثر تا ۱۰ روز بعد در حیوان ظاهر شده و خواهد مرد. به همین دلیل، پس از هر گازگرفتنی توسط این دو حیوان، باید آنها را تا ۱۰ روز در قرنطینه نگه داشت. پس از طی دوره نهفتگی اولین علامت بیماری، تغییر در رفتار و عادت های حیوان است؛ به نحوی که یا بیش از اندازه به